

Pedagogisch beleid Kidscasa

Doel van Kidscasa.

Het zorg dragen voor een zo breed mogelijk aanbod van professionele kinderopvang. Het aanbod is gericht op kinderen van 0 tot 12 jaar (of zolang zij de basisschool bezoeken) en omvat de volgende afdelingen: kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang en gastouderbureau.

Toepassingsgebied

Dit pedagogisch beleid is van toepassing op de kinderdagopvang, de buitenschoolse opvang en gastouderopvang van Kidscasa Kinderopvang¹

Verantwoordelijken

De directeur is verantwoordelijk, stelt het beleid officieel vast. De Centrale OuderCommissie (COC) brengt advies uit over het pedagogisch beleid. In de informatiegidsen worden de belangrijkste punten uit het pedagogisch beleid beschreven. Ouders ontvangen op verzoek een actueel exemplaar. De locatiemanagers zijn verantwoordelijk voor het handelen in de praktijk volgens het vastgestelde beleid. De bemiddelingsmedewerker van het gastouderbureau overhandigt een exemplaar aan de gastouders. De praktische uitwerking van het pedagogisch beleid op locatieniveau is terug te vinden in de pedagogische werkplannen die alle locaties/groepen en het gastouderbureau maken. Deze werkplannen worden met de Locale OuderCommissie (LOC) van de locaties doorgesproken.

1. Inleiding

In het pedagogisch beleid staan de uitgangspunten van onze dagelijkse omgang met de kinderen binnen de kindercentra en het gastouderbureau van Kidscasa beschreven. Voor ouders geeft het inzicht in hoe wij binnen Kidscasa met kinderen omgaan en kan het helpen in de keuze voor de opvang die zij voor hun kind zoeken. Het beleid dient als kapstok voor de medewerkers en geeft richting aan ons handelen in de dagelijkse praktijk. De uitvoering van het beleid wordt beschreven in de pedagogische werkplannen die op de locaties ter inzage liggen. De gastouders ontvangen bij inschrijving een pedagogisch beleid en een pedagogisch werkplan.

Ouders die hun kind bij ons laten opvangen staan hun kostbaarste bezit gedurende een deel van de dag aan ons af, namelijk hun kind. Dit betekent dat wij een grote verantwoordelijkheid krijgen. De ouders vertrouwen hun kind aan ons toe en voor ons is het zaak dat wij dit vertrouwen niet beschamen. Zij verblijven bij ons in de jaren dat ontwikkelingen snel gaan gedurende belangrijke jaren van hun leven.

Kinderopvang is een aanvulling op de opvoeding thuis. De rol van de kinderopvang in de opvoeding is een ondersteunende. Een goed contact tussen ouders en de (groeps)leiding² is dan ook van essentieel belang. De eindverantwoordelijkheid voor de opvoeding zal altijd bij de ouders blijven liggen.

2. Onze visie op opvoeding

Onze visie op opvoeding en ontwikkeling vormt de basis van de dagelijkse omgang met de kinderen en wordt gekenmerkt door de volgende aspecten:

- respect - we werken vanuit de basisgedachte dat ieder kind uniek is;
- ieder kind is van nature een sociaal wezen en gericht op het ontdekken van de wereld om zich heen;
- ieder kind heeft behoefte aan veiligheid, structuur, ritme en continuïteit;
- ieder kind is gericht op zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

¹ Voor het gastouderbureau vindt de omschrijving van de pedagogische visie hoofdzakelijk plaats in het pedagogisch werkplan en fungeert dit beleidstuk als kapstok.

² Daar waar groepsleiding/pedagogisch medewerker staat lees gastouder indien van toepassing.

Kinderen kunnen zich ontwikkelen vanuit een veilige en vertrouwde omgeving. Alhoewel ieder kind algemene fasen doorloopt, doet toch iedereen dit in zijn eigen tempo en op zijn eigen wijze. Door de kennis die wij bezitten over de ontwikkeling van kinderen kunnen we de kinderen begeleiden in de fase waarin zij zitten.

Van de groepsleiding verwachten wij tevens dat zij vanuit hun kennis en ervaring in staat zijn de *ontwikkeling van een kind* te volgen en in een vroeg stadium afwijkingen te signaleren. De kinderopvang heeft in die zin soms een preventieve functie. In overleg met de ouders zal naar de juiste aanpak van het probleem gezocht worden. Zonder toestemming van de ouders zal nooit contact met derden worden gezocht.

We staan open voor de ideeën van de ouders over de *opvoeding* van hun kind. We betrekken de ouders in hoe wij met het kind omgaan door middel van evaluatiegesprekken en gesprekjes bij het brengen en halen van het kind.

Binnen de *groepsopvang* van kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang, maar ook in de gastouderopvang, komen kinderen in contact met andere kinderen en volwassenen. Door de wisselwerking tussen het kind en andere kinderen, volwassenen en de omgeving vormt het kind zich. Ook binnen de groep heeft ieder individu recht op een stukje eigen ruimte en de vrijheid van ieder individu wordt beperkt door de vrijheid van de ander.

Wij hebben respect voor anderen want niet iedereen is gelijk.

We werken zoveel mogelijk met *vaste teams en vaste groepen*. Dit betekent niet dat het kind de hele dag in dezelfde groep blijft. We hanteren een zgn. open deurenbeleid wat inhoudt dat er groepsoverstijgende activiteiten aangeboden worden en ook de personeelsinzet groepsoverstijgend wordt ingevuld. In de werkplannen van de locaties staat beschreven onder welke voorwaarden dergelijke activiteiten worden aangeboden.

Op bepaalde momenten, bijvoorbeeld in vakantieperiode als er weinig kinderen gebruik maken van de opvang, kunnen groepen samengevoegd worden.

Op het kinderdagverblijf werken wij volgens het vier ogenprincipe; Het vierogenprincipe is een wettelijke regeling gericht op het veiliger maken van de kinderopvang en houdt in dat altijd een volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren met een beroepskracht

Dit is vastgelegd in de werkplannen van de locaties.

Kleinschalige opvang

Op het moment dat er zes kinderen of minder aanwezig zijn in een locatie en er met één professionele kracht wordt gewerkt beschouwen wij deze locatie als kleinschalige opvang. Om calamiteiten op te vangen maken wij een achterwachtregeling die als bijlage (Bijlage 2) is bijgevoegd bij dit pedagogisch beleid.

Buitenschoolse opvang is vrije tijd voor het kind. Dit betekent dat wij ruimte geven aan de kinderen om deze tijd zelf in te vullen. Vooral op de dagen dat de kinderen er al een lange schooldag op hebben zitten is de invulling vrij. Begeleiding is natuurlijk hier wel nodig, afhankelijk van de leeftijd van het kind. Op de lange middagen en gedurende de schoolvakanties worden er bij de buitenschoolse opvang extra activiteiten aangeboden. De kinderen worden gestimuleerd met deze activiteiten mee te doen. In vakanties wordt er tevens gewerkt met een thema.

Sommige locaties buitenschoolse opvang werken met een bijzonder thema; zo kennen wij de Sport en Spel BSO. In deze buitenschoolse opvang, veelal gevestigd in of bij een sportveld, ligt het accent van de activiteiten op sport en spel. Daarnaast hebben wij de Culturele BSO, een buitenschoolse opvang met het accent op culturele activiteiten als muziek, creatief etc.

Voor zowel kinderdagverblijf als buitenschoolse opvang vinden we het van belang dat zowel kinderen als ouders kunnen *wennen* aan de opvang. Voordat de plaatsing ingaat worden daarvoor wemmomenten afgesproken.

Omdat er binnen kinderdagverblijf op sommige locaties gewerkt wordt met een horizontale groepsindeling kan het zijn dat het kind te maken krijgt met een overgang naar een andere groep (babygroep-dreumesgroep-peutergroep). Wij proberen deze overgang voor kind en ouders zo soepel mogelijk te laten verlopen door ook hier wennmomenten af te spreken.

Als het kind naar de basisschool gaat is dit een grote overgang. Binnen de kinderopvang valt dit samen met de overgang van het kinderdagverblijf naar de buitenschoolse opvang. Dit zijn veel veranderingen op hetzelfde moment. Door het kind voordat het vier jaar wordt al te laten kennismaken en wennen op de buitenschoolse opvang is dit dan al een bekend plekje.

3. De basisdoelen van het pedagogisch beleid

In de wet kinderopvang worden de vier pedagogische basisdoelen, geformuleerd door Marianne Riksen Walraven in 2000, aangegeven als kader waarin het pedagogisch beleid beschreven moet worden. Deze pedagogische doelen hebben een bepaalde volgorde omdat er een ontwikkeling in zit. Het kind moet zich eerst veilig voelen voor het zich op ander gebied kan ontwikkelen.

Hierboven staat hoe wij aankijken tegen de rol die wij hebben als kinderopvang. Om dit concreter te maken staat hieronder weergegeven hoe wij inhoud geven aan die rol. De pedagogisch medewerkers hebben hierin een sleutelrol. Uitwerking van het beleid vindt plaats in de werkplannen zoals deze door de locaties zijn geformuleerd. Naar mate kinderen ouder worden gaan we flexibeler om met dagindeling en vaste patronen en rituelen.

3.1 Het eerste doel is het bieden van een gevoel van veiligheid, van *emotionele veiligheid* want van daaruit kan het kind zich bij ons ontwikkelen. Als het kind zich niet veilig voelt staat het niet open voor zijn omgeving. Alle energie gaat zitten in de stress en het op zijn hoede zijn. Zich veilig voelen is echt een basisbehoefte en voorwaarde voor de ontwikkeling. Het gevoel van veiligheid wordt bepaald door de interactie met de groepsleiding, de ruimte en het contact met de andere kinderen.

3.2 Als het kind zich veilig voelt komt het tweede basisdoel, gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van *persoonlijke competentie*, aan bod. Van nature is het kind gericht op zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Kinderen willen zelf doen, zelf ervaren, zelf ontdekken. Op elke leeftijd zien we die behoefte. Door het kind hiertoe de gelegenheid te geven stellen wij het kind in staat zijn persoonlijke competenties als veerkracht, flexibiliteit, zelfstandigheid, zelfvertrouwen en creativiteit te ontwikkelen. De pedagogisch medewerker stimuleert het kind te ontdekken, grenzen te verleggen. Het kind mag leren door doen, mag fouten maken en nog een keer proberen. Wij leren het kind zich te uiten, duidelijk te maken wat het wil. Door het aanbod van gevarieerd spel materiaal kan ieder kind iets kiezen naar zijn eigen wens en behoefte.

3.3 Binnen de groepsopvang van het kinderdagverblijf en de buitenschoolse opvang, maar ook binnen de gezinssituatie leert het kind omgaan met andere kinderen en met volwassenen. Het leert communiceren, zich verplaatsen in de ander, samenwerken, anderen helpen, omgaan met conflicten. Ieder individu heeft een sociale verantwoordelijkheid, het kind zowel als de pedagogisch medewerker. Allerlei zaken die vallen onder het derde basisdoel: gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van *de sociale competentie*. Het kind doet en ervaart samen met de andere kinderen. Niet alleen binnen de eigen groep maar ook bij de naastgelegen groep waar even ‘gebuurd’ wordt, of bij de activiteit die groepsoverstijgend aangeboden wordt. Of, voor de kinderen van het kinderdagverblijf, bij de ‘grote’ kinderen van de buitenschoolse opvang.

3.4 Het vierde basisdoel is het kind de kans te geven om zich *de normen en waarden, de cultuur, van een samenleving eigen te maken*; de socialisatie. Wij leven in een multiculturele samenleving. Het kind komt overal met andere culturen in aanraking, zo ook binnen onze locaties. Iedere cultuur heeft zijn eigen waarden en normen. Pedagogisch medewerkers geven door voorbeeldgedrag aan wat goed en niet goed is. Zo speelt het gedrag van de volwassenen een belangrijke rol bij de morele ontwikkeling van het kind. Groepsregels geven de manier aan waarop wij met elkaar wensen om te gaan. Het kind leert de regels maar ook de cultuur van de maatschappij.

Voor de duidelijkheid zijn de doelen en pedagogische inzet in onderstaand schema weergegeven. Het is echter niet eenvoudig om dit een schema te vatten, in de praktijk is er veel overlap en zijn de scheidslijnen vaag.

4. Pedagogische doelen en de pedagogische inzet

Pedagogisch doel ►	Emotionele veiligheid
Pedagogische inzet ▼	<p>Het bieden van het gevoel veiligheid, de emotionele veiligheid, is de meest basale doelstelling voor onze vormen van kinderopvang. Het bieden van veiligheid in de meest ruime zin van het woord is van primair belang omdat het bijdraagt aan het welbevinden van het kind maar ook omdat een onveilig klimaat het realiseren van andere pedagogische doelstellingen in de weg staat.</p> <p>Wij werken aan emotionele veiligheid dmv:</p>
1. leidster kind interactie	<ul style="list-style-type: none"> - zoveel mogelijk vaste pedagogisch medewerkers op de groep; - pedagogisch medewerkers op de groep die door langdurig contact met het kind streven naar een vertrouwde relatie met het kind; - pedagogisch medewerkers zijn sensitief, zij kunnen zich inleven in de belevingswereld van het kind; - pedagogisch medewerkers zijn responsief, zij kunnen de verbale en non-verbale signalen verwoorden/vertalen; - pedagogisch medewerkers zien ieder kind als een uniek persoon en erkennen de eigenheid van het kind.
2. de binnen- en buitenruimte	<ul style="list-style-type: none"> - de binnenruimte en buitenruimte voldoen qua grootte aan de minimale eisen van de wet, dwz min. 3,5m² per kind binnen, 3-4m² buiten; - de inrichting van de binnenruimte is kindgericht in materiaal- en kleurkeuze; - buiten kan het kind zich uitleven in een veilige omgeving; - de sfeer is huiselijk; - binnen de groepsruimte is er ruimte voor rust en ruimte voor activiteit en uitdaging.
3. de groep	<ul style="list-style-type: none"> - kinderen worden in principe in één groep geplaatst; - de dagindeling verloopt volgens een vast patroon met een ritme van activiteiten en rust en met vaste rituelen met ruimte voor spontane activiteit. Baby's volgen hun eigen ritme; - wij vinden vaste breng- en haaltijden belangrijk voor het groepsproces; - wij hanteren verschillende vormen van groepsopbouw op onze locaties, zowel verticaal als horizontaal; - binnen de groep hebben wij aandacht en respect voor de eigen(aardig)heden van ieder kind.
4. activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - het kind mag zelf activiteiten kiezen; - bij groepsactiviteiten heeft het kind de keuze om wel of niet mee te doen. We stimuleren het kind mee te doen met de activiteiten; - tijdens activiteiten wordt het kind gestimuleerd zelf te kunnen en zelf te doen; - het aanbod van de activiteit sluit aan op de behoefte van het kind; - activiteiten vinden plaats op diverse momenten van de dag.
5. spelmateriaal	<ul style="list-style-type: none"> - kinderen mogen zelf spelmateriaal kiezen om mee te spelen; - kinderen worden uitgedaagd nieuw materiaal te kiezen.

Pedagogisch doel ►	Persoonlijke competentie
Pedagogische inzet ▼	Met persoonlijke competenties bedoelen wij persoonskenmerken als veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Dit stelt een kind in staat problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Wij werken aan de persoonlijke competentie dmv:
1. leidster kind interactie	<ul style="list-style-type: none"> - wij hanteren als uitgangspunt dat het kind gericht is op zelfstandigheid en zelfredzaamheid; - wij hanteren als uitgangspunt dat het kind het meest leert door zelf doen; - wij stimuleren het kind te ontdekken, grenzen te verleggen; - wij houden rekening met de ontwikkelingsfase van het kind; - wij observeren volgens een observatieschema (KOVA F 3.1.5).
2. de binnen- en buitenruimte	<ul style="list-style-type: none"> - het kind is gericht op het ontdekken van de wereld om zich heen in zijn eigen tempo en aandachtsgebied; - in de binnen- en buitenruimte worden voldoende uitdagingmogelijkheden geboden zonder dat dit leidt tot een overmaat aan prikkels; - binnen veilige ruimten bieden we een uitdagende situatie om het kind te leren “zelf doen”; - wij zien het kind in relatie tot zijn natuurlijke omgeving en brengen het in aanraking met de natuur.
3. de groep	<ul style="list-style-type: none"> - binnen de groep blijven wij het individuele kind zien; - het kind te leren omgaan met het andere kind binnen de groep: delen, accepteren, op elkaar te wachten etc.
4. activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - activiteiten aan te bieden waarbij het kind eigen initiatief kwijt kan, zelfvertrouwen kan krijgen, zelfstandigheid en zelfredzaamheid worden gestimuleerd; - gevarieerde activiteiten aan te bieden, aansluitend bij de belevingswereld van het kind; - het kind te stimuleren van de spelmogelijkheden gebruik te maken.
5. spelmateriaal	<ul style="list-style-type: none"> - het kind leren netjes met materiaal om te gaan; - het kind leren opruimen; - gevarieerd materiaal aan te bieden: materiaal voor fijne en grove motoriek, cognitieve ontwikkeling, taalontwikkeling, creatieve ontwikkeling, sociaal- emotionele ontwikkeling, ontwikkelen van identiteit en zelfredzaamheid en zintuiglijke ontwikkeling; - het spelmateriaal sluit aan bij de ontwikkelingsfase van het kind.

Pedagogisch doel ►	Sociale competentie
Pedagogische inzet ▼	Onder sociale competentie verstaan wij: kunnen communiceren, het zich in een ander kunnen verplaatsen, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. Wij werken aan sociale competentie dmv:
1. leidster kind interactie	- de pedagogisch medewerker stimuleert het kind tot samen doen, samen delen, samen ervaren met andere kinderen; - in conflictsituaties tussen kinderen is de pedagogisch medewerker op de achtergrond en zij begeleidt indien nodig.
2. de binnen- en buitenruimte	- de binnenruimte is zo ingericht dat er plaats is voor rust en activiteit; - wij creëren ruimte voor groepsactiviteiten voor grote en kleine groepen.
3. de groep	- door kinderen de gelegenheid te geven te leren van elkaar. Door wisselwerking tussen kind en andere kinderen vormt het kind zich; - door het kind te leren zich te verplaatsen in de ander; - door het kind te leren zich te uiten; - door het kind te leren zich aan regels te houden; - de kinderen te leren op elkaar te wachten.
4. activiteiten	- door het aanbieden van groepsactiviteiten binnen de eigen groep of groepsoverstijgend.
5. spelmateriaal	- wij hebben materiaal voor samen spelen en individueel spel; - ook in individueel gericht materiaal zitten sociale aspecten.

Pedagogisch doel ►	Eigen maken van cultuur
Pedagogische inzet ▼	Kinderen krijgen de kans om zich de waarden en normen, de “cultuur” eigen te maken van de samenleving waarvan zij deel uitmaken. Kinderopvang biedt een bredere samenleving dan het gezin. Het kind komt hier in aanraking met andere aspecten van de cultuur en de diversiteit van onze samenleving. Wij werken aan het eigen maken van cultuur door:
1. leidster kind interactie	- binnen de relatie tussen pedagogisch medewerker en kind is respect de basis van de omgang; - pedagogisch medewerkers maken gebruik van voorbeeldgedrag ten aanzien van de grenzen wat goed is en slecht, wat mag en moet etc.; - reacties van pedagogisch medewerkers geven richting en correctie aan het gedrag van kinderen.
2. de binnen- en buitenruimte	- we hebben afspraken over het gebruik van de binnen- en buitenruimten; - na gebruik van een ruimte wordt deze opgeruimd; - wij gaan respectvol om met de natuur en ons milieu.
3. de groep	- we hebben respect voor elkaar en voor de omgeving; - de vrijheid van ieder individu wordt beperkt door de vrijheid van de ander; - we hanteren groepsregels over de manier waarop wij met elkaar wensen om te gaan; - we hebben respect voor andere culturen en staan hiervoor open.
4. activiteiten	- wij geven aandacht aan vieringen en rituelen van onze samenleving; - in de activiteiten sluiten we aan bij de belevingswereld van het kind.
5. spelmateriaal	- in het aanbod van het spelmateriaal geven wij de gelegenheid kennis te maken met de eigen en andere cultuur.

Bijlage 1. Groepsopbouw per locatie (F 4.1.6 Beleid en organisatie)

Bijlage 2. Kleinschalige opvang bij Kidscasa (B 4.1.6.1 Beleid en organisatie)